

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce: diplomová

Posudek: vedoucího

Práci hodnotila: PhDr. Jaroslava Nováková, Ph.D.

Práci předložil(a): Hana Chlumská

Název práce: Komparace analyticko-syntetické a genetické metody ve výuce na 1. stupni ZŠ

---

1. Cíl práce

Obsahem předkládané diplomové práce je komparace dvou metod čtení, a to metody analyticko-syntetické s metodou genetickou. Dílčím cílem bylo představit předpoklady k dobrému zvládnutí čtenářských dovedností. V praktické části si autorka klade za cíl provést terénní zkoumání – a to sledování vývoje čtení u žáků, kteří pracují uvedenými metodami, přičemž na závěr byli podrobeni testu, u něhož se očekávalo, že na jeho základě bude možno porovnat výsledky v procesu učení u obou metod a popsat způsoby reedukace selhávajících čtenářů.

Stanovené cíle byly v rámci možností splněny.

2. Obsahové zpracování

Diplomová práce je tvořena úvodem, čtyřmi vlastními kapitolami, závěrem a doplňuje ji cizojazyčné resumé, seznam literatury a přílohy.

V úvodu autorka vymezuje téma práce, které zasazuje do určitého konextu. Cíle práce nedefinuje zcela jednoznačně, spíše popisuje strukturu práce, co přesně každá část DP obsahuje a jak práce vznikala, přičemž dosažené cíle z toho pouze vyplývají. Jen ve stručnosti jsou připomenuty tituly odborné literatury, které se staly stěžejní oporou teoretické části práce.

První kapitola má teoretický ráz, řeší proces prvopočátečního čtení v obecné rovině a současně představuje jednotlivé metody ve výuce prvopočátečního čtení. Autorka zvolila širší historický kontext, aby mohla lépe uchopit princip analytických a syntetických postupů při nácviku čtení. Logicky pak dospívá k metodě analyticko-syntetické a metodě genetické. Připomíná jejich původ a principy, na nichž stojí.

Druhá kratičká kapitola upozorňuje na aspekty související s problematikou prvopočátečního čtení, kterými jsou fyzická připravenost a tělesná zdatnost i psychická připravenost a kognitivní zralost. Dílčí oblasti, které se podílejí na celkové připravenosti žáka, jeho schopnostech a dovednostech, jsou pak charakterizovány v kapitole následující.

Následuje nejrozsáhlejší část práce, která čítá zhruba sto stran. Název kapitoly je sice formulován poněkud zvláštně, nelze z něho ani usuzovat, o jak závažnou část práce jde, každopádně to nic nemění na věci, že se jedná o původní autorčin popis, který vzešel z provedených pozorování v terénu. Diplomantka prováděla paralelní sledování dvou tříd (na různých školách), přičemž v každé se učilo prvopočáteční čtení jinou metodou. Výsledek pozorování zaznamenala do precizně zpracovaných tabulek. Je třeba ocenit, že i sama autorka

si uvědomuje, že pozorování jedenkrát týdně je spíše pilotní záležitostí a nemůže vést ke konečným soudům při porovnávání obou metod. V každé tabulce nalezneme přehled uskutečněných aktivit v dané vyučovací hodině. U každé činnosti je uvedeno, kolik času jí bylo věnováno, kterou oblast percepce rozvíjela; připojena je pak ještě poznámka k okolnostem, hodnocení procesu čtení v dané vyučovací jednotce, případně další komentář. Porovnání vyplývající z těchto tabulek jsou pak uplatněna v dílčí podkapitole, poté, co je vyhodnocen provedený kontrolní didaktický test. Autorka si vymezila sledované jevy (nedostatky ve čtení) a ty pak komentuje u každého žáka při analýze jeho čtení. Celkové výsledky vkládá do grafů, které doplňuje o grafy zobrazující oblast rozvoje sluchového a zrakového vnímání. Poslední, spíše okrajovou záležitostí v dané práci, je zmínka o možnostech reedukace nedostatků ve čtení. Tato poslední stránka však přináší přesné postřehy k oběma metodám, poukazuje na proměnné, jež předurčují úroveň čtení, a nabízí možnosti, jak se se zjištěnými nedostatky vyrovnat. Rovněž prokazuje autorčin nadhled, střizlivý pohled na věc a schopnost racionálního úsudku.

3. Formální úprava

Forma práce odpovídá co do kvality obsahu práce. Je pravdou, že lze místy najít chybějící interpunkci, či nevhodný způsob stylizace, ale vzhledem k rozsahu práce a její celkové úrovni je to věc zanedbatelná.

4. Stručný komentář hodnotitele

Oceňuji přístup diplomantky, její snahu při terénní práci i následných analýzách jednotlivých nahrávek. Odvedla nesmírně náročnou práci, a to nejen z hlediska obětovaného času. Také následné zpracování vyžadovalo vysoké nasazení. Upřímně mě těší její snaha po objektivitě, díky níž se vyhnula glorifikaci konkrétní metody.

5. Otázky a připomínky doporučené k bližšímu vysvětlení při obhajobě

1. Vysvětlíte, které oblasti sluchového a zrakového vnímání jsou nejdůležitější pro nácvik počátečního čtení, a proč.
2. Vysvětlíte své tvrzení ze s. 19: „Mnoho žáků, kteří nastoupí do školy, již znají písmena, a proto je velkou chybou je vracet zpátky ke slabikování či hláskování a brzdit je tak v jejich vztahu ke čtení.“ (ponechávám i s pravopisnými a stylizačními nedostatky)

6. Navrhovaná známka: v ý b o r n ě
Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

Datum: 6. 6. 2019

Podpis:

PhDr. Jaroslava Nováková, Ph.D.
KČJ FPE ZČU